

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	41058
Nom	Treball fi de màster
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2001 - M.U.Tècn.Gest.Med.Ambient i Territori	Facultat de Geografia i Història	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2001 - M.U.Tècn.Gest.Med.Ambient i Territori	5 - Treball fi de màster	Treball Fi Estudis

Coordinació

Nom	Departament
ESCRIBANO PIZARRO, JAIME	195 - Geografia

RESUM

Realització d'un treball personal de l'alumne/a relacionat amb alguna de les matèries teòriques o pràctiques del màster en què demostre que és capaç d'aplicar correctament els coneixements i les tècniques apresos i presentar els seus resultats de manera adequada tant en forma escrita com oral.

Pel que fa al procés de desenvolupament, adjudicació, presentació i lectura del treball de fi de màster, s'ha de seguir el que estableix l'acord del Consell de Govern de la Universitat de València de 25 de juliol de 2017 (ACGUV 199/2017). Capítol V: Treballs fi de màster.

Enllaç: <https://www.uv.es/uvweb/universidad/es/estudios-postgrado/masteres-oficiales/trabajo-fin-master-1285846160620.html>

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No es requereixen

2001 - M.U.Tècn.Gest.Med.Ambient i Territori

- Capacidad de realizar la planificación territorial: análisis, diagnóstico y propuestas.
- Capacidad de diseño, ejecución, seguimiento y evaluación de proyectos territoriales y estudios de impacto y auditorías ambientales.
- Análisis del medio físico de una manera integrada, interrelacionando sus componentes a partir del trabajo de campo y manejo de elementos cartográficos y toma de datos.
- Capacidad de analizar y caracterizar los procesos naturales y de degradación y evaluar las posibilidades de restauración medioambiental.
- Aprender a elaborar catálogos de paisaje y estudios de integración paisajística
- Capacidad de interrelacionar las hipótesis y planteamientos iniciales con la recogida de información, y la elaboración del discurso y de nuevas hipótesis.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Recerca, selecció, crítica i síntesi de la informació obtinguda.

Elaboració d'un treball escrit, d'acord amb les normes formals mínimes: índex, desenvolupament amb epígrafs, citació, conclusions, fonts i bibliografia, si és el cas.

Realització d'una exposició pública i la defensa dels seus arguments.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Treball final de master (TFM)

Realització d'un treball personal relacionat amb alguna de les matèries teòriques o pràctiques del màster, en el qual el/la estudiant demostre que és capaç d'aplicar correctament els coneixements i tècniques apresos i presentar els seus resultats de manera adequada tant en forma escrita com oral.

L'assignatura Treball Fi de Màster (TFM) pretén:

- Que els/les alumnes/as apliquen els coneixements adquirits i demostren la maduresa aconseguida en el procés d'aprenentatge.
- Introduir, en el seu cas, al/a l'estudiant en el maneig de les eines d'investigació i orientar cap als estudis de Doctorat.

El TFM serà tutelat per un tutor universitari, professor Doctor del Màster, assignat per la Comissió de Coordinació Acadèmica (CCA).

El treball serà defensat davant un Tribunal compost per tres membres doctors designats per la CCA del Màster.

Aquest Tribunal avaluarà i qualificarà el TFM en acte públic. Per a això el/la estudiant prepararà una presentació de 15-20 minuts, després de la que haurà de respondre a comentaris o preguntes que puguin realitzar els membres del Tribunal per un temps màxim addicional d'altres 30 minuts.

El tema del treball es podrà establir mitjançant dos procediments:

- Els estudiants poden proposar un tema acordat amb un professor, que actua de tutor/a. Per a això, cal emplenar el formulari corresponent i entregar-lo on s'indica en aquest.
- Els professors proposen un llistat de temes entre els quals trien els estudiants, fent una proposta prioritzada de tres temes. La CCA aprova la proposta de temes proporcionada pels professors.

La coordinació del TFM adjudica els TFM considerant les peticions realitzades per els/les estudiants. En cas de conflictes de preferències, contemplada la sol·licitud motivada, es resoldrà per expedient acadèmic. Per part seua, la CCA aprova finalment l'assignació i el llistat de tutors/as.

2. Temàtiques

Les línies d'investigació sobre les quals es poden proposar TFM són, per exemple:

- Cartografia ambiental
- Teledetecció
- Sistemes d'Informació Geogràfica
- Geomorfologia litoral
- Geomorfologia fluvial
- Climatologia mediterrània
- Hidrologia de crescudes mediterrànies
- Processos d'erosió i generació d'escolament en vessants
- Biogeografia
- Riscos naturals i antròpics
- Acció antròpica
- Restauració de sistemes naturals
- Paisatge natural i cultural
- Canvi global
- Paleoambiente
- Desenvolupament sostenible
- Planificació i ordenació del territori
- Població
- Espais rurals (despoblació, despoblament, desenvolupament rural, etc.)
- Turisme i territori
- Avaluació de polítiques públiques
- Polítiques de desenvolupament territorial sostenible
- Territori i patrimoni
- Mobilitat sostenible
- Anàlisi de xarxes i serveis
- Sistemes urbans
- Planificació territorial de serveis i equipaments
- Sistemes productius locals i difusió d'innovacions
- Desenvolupament local i regional

3. TFM i Pràctiques Externas (1era part)

Es contempla la possibilitat que els estudiants puguen realitzar el seu TFM a partir de les seues Pràctiques Externes, però seguint un procediment rigorós de diferenciar tots dos productes, de manera que siguin clarament diferents (perquè les seues finalitats són diferents). La idea és que d'un mateix procés s'obtinguen dos productes.

El reglament de la UV especifica que:

1. Els TFM consistiran en la realització d'una memòria o projecte sota la supervisió d'un tutor/a en la qual es posen de manifest els coneixements i competències adquirides per el/la estudiant al llarg de la

titulació.

2. Aquests treballs constituïran una tasca autònoma i personal del/de l'estudiant. D'altra banda, en el seu article 13 ap.b, s'especifica que una de les modalitats de realització del TFM pot ser la següent: treballs coordinats amb la realització de pràctiques en empreses o institucions, incloent-hi l'opció de realització de pràctiques externes. En tal cas, segons l'article 15.3

3. Si el TFM es realitza en una institució, organisme o empresa diferent a la Universitat de València (UV) s'haurà de nomenar un *cotutor/a extern. Aquest haurà de col·laborar juntament amb el tutor/a acadèmic en la definició del contingut del TFM i el seu desenvolupament.

4. TFM i Pràctiques Externes (2da part)

1) Quan una sol·licitud de autopracticum estiga vinculat a la realització d'un TFM, el responsable de l'empresa/tutor del treball haurà de precisar-lo així en la sol·licitud, especificant les tasques a realitzar durant el període de pràctiques i la relació existent amb el TFM a desenvolupar.

2) D'acord amb el reglament de postgrau de la Universitat de València, el TFM ha de constituir una tasca autònoma i personal de l'estudiant. Per a assegurar aquest punt en cas d'haver optat per la modalitat de treball coordinat amb la realització de pràctiques en empreses o institucions (opció assenyalada en el reglament de postgrau de la UV en el seu article 13b), l'estudiant assenyalà en la Introducció del TFM la part de treball que s'ha realitzat durant l'estada en pràctiques, i l'aportació personal que correspon al TFM. Així mateix, el tribunal disposarà d'una còpia de la memòria de pràctiques de l'estudiant amb la finalitat de realitzar l'avaluació de manera informada.

3) El TFM haurà de realitzar-se de manera específica per a la superació de la matèria en el marc de màster, i, tal com indica el reglament de postgrau de la universitat, ha de tractar-se d'una tasca autònoma i personal de l'estudiant. No és necessari que el treball siga inèdit en el moment de l'acte de lectura, però, en cas d'haver donat com a resultat en paral·lel a la seua realització durant el curs matriculat a una publicació o comunicació en congrés, l'estudiant haurà de figurar com a primer autor, podent figurar com a coautor, en el seu cas, el tutor o tutors del treball.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Treball final de grau/màster		100
Realització del Treball Fi de Màster	120,00	0
Presentació i defensa del Treball Fi de Màster	30,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

S'establirà la figura del/la coordinador/a de mòdul les competències del qual seran les següents:

1. Concretar –i revisar anualment- el contingut i tipus de professorat de les classes teòriques del mòdul i garantir la coordinació docent.
2. Assessorar a els/les tutors/as en relació amb la seua funció.
3. Atendre les consultes d'els/les estudiants en relació amb les activitats del mòdul i en particular amb l'elecció de treballs i de tutors/as.

La CCA del màster nomenarà un/a tutor/a per a cada estudiant, tenint en compte la temàtica específica del treball triat. Les condicions per a ser tutors/as es regiran pel que s'estableix per la normativa de la Universitat.

El/la tutor/a acordarà amb el/la alumne/al tema del TFM, li orientarà, supervisarà el procés d'elaboració i donarà el vistiplau per a la seua presentació i defensa pública.

És responsabilitat del tutor/a:

1. Plantejar els objectius i la metodologia de la investigació.
2. Assessorar l'alumne en tots els aspectes en els quals siga necessari: bibliografia, plantejament, enfocament teòric, eines d'anàlisi, etc.
3. Discutir els resultats del treball amb l'alumne/a.
4. Emetre un informe sobre el treball desenvolupat per l'estudiant que serà preceptiu per a autoritzar la lectura i considerat com a element d'avaluació.
5. El compromís del /la tutor/a i del/l'alumne/alumna serà per un curs acadèmic. En cas d'incompliment o desavinences, resoldrà la CCA del màster o les instàncies universitàries superiors si procedira.

Els TFM hauran de seguir el següent esquema tipus orientatiu (però molt recomanable):

- Portada. En la portada figurarà: nom del màster, títol del TFM, nom del/l'estudiant, nom del professor tutor/a, data i lloc (de la convocatòria), i referència a la Facultat i a la Universitat.
- Resum en espanyol. L'extensió màxima és de 300 paraules, i ha d'incloure la justificació i objectiu de la investigació, la metodologia, principals resultats i conclusió.
- Paraules clau del text en espanyol (de 3 a 5) (aquestes no han d'estar incloses ja en el títol del TFM).
- Entre 3 i 5 idees clau (que NO paraules clau una altra vegada) en espanyol a manera d'highlights (màx. 15 paraules cadascuna de les idees clau).
- Índex o taula de continguts, amb indicació de les pàgines.
- Llistat alfabètic d'Acrònims / Abreviatures utilitzades en el text (si fora el cas).
- Text del TFM, d'acord amb el següent esquema:
  1. **Introducció i justificació.** S'ha de plantejar, conceptualitzar i justificar clarament la problemàtica o temes i l'interés d'estudiar-los, seguida de la formulació clara d'una o diverses preguntes d'investigació, a manera d'hipòtesi de treball.
  2. **Objectius, metodologia i fonts, àrees o casos d'estudi.** A partir de la justificació i estat de la qüestió, s'han de plantejar uns objectius clars, una metodologia- s adequada-s per a aconseguir-los, així com les fonts d'informació per a tot això. En aquest apartat s'han de presentar, en el seu cas, les àrees o casos d'estudi en els quals es duu a terme la investigació, justificant la seua adequació i/o rellevància per a la investigació.
  3. **Bases teòric-conceptuals.** A partir de les hipòtesis o preguntes d'investigació s'han de plantejar les aportacions teòric-conceptuals rellevants en la literatura nacional i internacional, sobre les quals s'assentisca la investigació.
  4. **Resultats.** Aquests s'han d'exposar de manera clara i concisa, argumentant la importància i abast d'aquests. No deuen mesclara amb l'apartat/capítol següent.
  5. **Discussió.** Aquesta secció és especialment important, puix que en ella, a partir dels resultats obtinguts, s'ha de donar resposta a les preguntes o hipòtesis d'investigació, i interpretar-los a la llum de les bases teòric-conceptuals extretes de la literatura nacional i internacional rellevants, recollides i exposades en el capítol 3 (bases teòric-conceptuals).
  6. **Conclusions.** Aquestes no són un simple resum dels resultats. Han de servir per a presentar una última impressió, molt global, sobre els aspectes que s'han analitzat, així com transmetre les implicacions de la investigació realitzada en un context més ampli, demostrant la importància real de les troballes, en perspectiva científica i/o aplicada. Es recomana comparar les conclusions amb els objectius del treball i indicar si hi ha hagut anomalies, i igualment apuntar el compliment, o no, de la hipòtesi inicial.
  7. **Orientacions futures.** S'han d'introduir unes breus reflexions sobre quines noves perspectives, enfocaments, metodologies, fonts de dades, àrees d'estudi, etc., haurien de tindre's en compte per a continuar i avançar en la investigació o línia d'investigació.

8. **Referències.** S'indica a continuació com realitzar aquest capítol.

9. **Annex(s).** Incorporar si fora el cas. En aquesta part del treball s'afigen materials rellevants per al treball: resums de les entrevistes, exemples de qüestionaris, cartografia o taules estadístiques complementàries, etc.

10. **Nota mitjana/expedient acadèmic del màster** (disponible en la secretaria virtual) **i CV (actualitzat) de l'estudiant.**

Els TFM presentaran les següents característiques i format:

- La seua extensió mínima serà d'entre 20.000-25.000 paraules (50-60 pàgines); incloses taules i figures (sense comptar annexos). L'extensió màxima total (sense annexos) no haurà de superar les 100 pàgines (50.000 paraules).

- Quant a les Taules. Han d'inserir-se en el lloc corresponent en el document en format Word, amb numeració aràbiga i correlativa, i amb un títol breu en la part superior amb lletra Times New Roman, 12 punts normal. S'acompanyaran de la font corresponent al peu de les mateixes (Times New Roman, 10 punts normal). Per a les dades del quadre s'utilitzarà tipus de lletra Times New Roman 10 punts. S'indicarà la font amb tipus de lletra Times New Roman 10 punts, normal. Les taules mai s'inseriran com a imatge, perquè deixarien de comptar les paraules que en ella s'incloguen, la qual cosa evitaria l'ajust real de l'original a les presents normes d'edició. Si en revisar el document final es constata que s'han inserit taules com a imatges, es requerirà a l'autor/és que faça els canvis oportuns per a ajustar-se a les presents normes, amb la corresponent reducció del text escrit que fora necessari.

- Per Figures s'entendrà tot el que no siguin taules elaborades directament per el/la estudiant (fotografies, gràfics, diagrames, mapes, imatges, quadres, esquemes, etc.). Han d'inserir-se en el lloc corresponent dins del document i s'han d'ajustar a la grandària de la pàgina. Portaran numeració aràbiga i correlativa (Figura 1, Figura 2, etc.) indistinta per a fotos, gràfics, diagrames, mapes, etc. Tindran un breu títol lletra Times New Roman, 12 punts normal i s'indicaran les seues fonts amb tipus de lletra Times New Roman 10 punts normal. Ha de tindre en compte la grandària en el qual van inserides les figures, de manera que la llegibilitat no quede compromesa. En aquest sentit, és molt important que els textos que puga incloure la figura (llegenda, per exemple) siguin igualment llegibles, sent com a mínim d'una grandària en la reproducció final equivalent a Times New Roman 10 punts. Els mapes hauran d'estar proveïts (com és norma general) de nord, escala i llegenda. El títol NO apareixerà dins en la figura, sinó sobre aquesta. Les figures hauran de ser inserides dins del manuscrit, amb una resolució mínima de 300 DPI per a la seua posterior publicació. Podran ser en blanc i negre o en color. Si en revisar el document final es constata que la resolució és insuficient, es requerirà a l'autor/és que la tornen a enviar amb major qualitat, postergant-se així la publicació definitiva. En tot cas, de cara a la publicació definitiva es recomana elaborar i enviar les figures per independent, en format jpf, tiff o similar. D'aquesta manera s'assegura una major qualitat en la reproducció final.

- Abreviacions i acrònims estaran ben lletrejats i ben definits quan s'utilitzen per primera vegada en el text. Un llistat dels mateixos s'inclourà en pàgina a l'inici del treball, després de l'índex.

- Normes d'edició dels treballs, es fixen les següents:

- Lletra: Times New Roman 12 punts.
- Interlineat: Múltiple, 1.5 línies.
- Espai posterior a cada paràgraf: 0 punts.
- Marges de la pàgina: Superior i inferior: 2.5 cm; esquerre i dret: 3.0 cm.
- Cites en el text:

Preferentment s'utilitzaran les cometes dobles o angleses (“...”).

Les citacions breus (fins a 40 paraules) apareixeran dins del text, entre cometes dobles (“...”), mai en cursiva.

Quan siguen necessàries distincions internes en una citació, s'usaran les cometes simples (‘...’). Si fora necessari, s'afegirà un espai entre la cometa simple i la doble (...’ “).

En el text, s'emprarà l'estil APA (American Psychological Association), 7ma edició (<https://apastyle.apa.org/>; <https://normas-apa.org/wp-content/uploads/guia-normas-apa-7ma-edicion.pdf>; <https://normas-apa.org>). Per a actualitzacions poden consultar-se igualment altres fonts d'informació (<https://apa.org.es/normas-apa-actualizaciones/>).

Per a les cites en el cos del text s'introdueix la cita resumida entre parèntesi amb el cognom(s) de l'autor/a, seguit per l'any de publicació.

Quan la cita és literal, s'inclou el número de pàgina o localització específica de la frase/s en el text original.

A continuació, es detallen breument alguns casos, amb exemples pràctics:

i) Cita en el text d'una obra amb un sol autor/a:

Quan el cognom(s) de l'autor/a forma part de la narrativa s'inclou solament l'any de publicació de l'article entre parèntesi:

(...) d'acord amb Alberdi (2018), dinamitzar iniciatives locals de promoció agroecològica...

Quan el cognom(s) i data de publicació no formen part de la narrativa del text, s'inclouen entre parèntesi tots dos elements, separats per una coma:

(...) en un estudi sobre l'agricultura ecològica i de proximitat... (Alberdi, 2018).

Quan la data i el cognom(s) formen part de l'oració no porten parèntesi:

(...) l'any 2018, Alberdi va estudiar les iniciatives locals de promoció agroecològica...

Quan es faça referència a més d'una obra del mateix autor/a i any, s'empraran les lletres minúscules després de la data per a distingir-les:

(Alberdi, 2011a); (Alberdi, 2011b).

ii) Cita en el text d'una obra amb més d'un autor/a

Cita en el text d'una obra amb dos autors/as: sempre se citen a tots dos autors cada vegada que la referència ocorre en el text units per “i” o “&”:

(...) en un treball recent sobre el despoblament a Galícia (Pazo i Moragon, 2018), proposen...

Pazo i Moragon (2018) parlen d'envelliment i despoblament com a fets generalitzats...

En 2018, Pazo i Moragón assenyalen la despoblació com un dels problemes socioeconòmics més importants per a Galícia...

Cita en el text d'una obra amb tres o més autors/as: s'escriu el cognom(s) del primer autor/a seguit de “et al.” i l'any de publicació.

Aldrey Vázquez et al. (2008) incideixen en les variables demogràfiques...

Bla, bla, bla (Aguilar et al., 2014). Bla, bla, bla...

En el cas que se citen dos o més obres per diferents autors/as en una mateixa referència, s'escriu el cognom (preferentment, o, en el seu cas, dos cognoms) i respectius anys de publicació separats per un punt i coma dins d'un mateix parèntesi, per ordre en què apareixeran en l'apartat “referències”:

(...) en diverses investigacions (Bock & Shucksmith, 2012a, 2012b; Cambrer, 2015) van concloure que...

Aquestes cites han de seguir sempre l'ordre d'antiguitat, primer les més antigues.

• Referències:

L'apartat es titularà «Referències», apareixerà al final de l'article i contindrà únicament les fonts que sustenten la investigació i que s'han usat per a la preparació del treball. És per això que cada entrada en la llista de referències ha d'estar citada en el text.

Les referències han d'aparèixer per ordre alfabètic del cognom de l'autor/a (o primer autor/a) i en minúscules.

Les obres d'un mateix autor s'ordenen cronològicament apareixent primer les més antigues. Primer apareixeran les referències de l'autor/a en solitari i, en segon lloc, les obres amb altres autors/as. Quan apareguen diverses obres del mateix autor/a, es repeteix el nom per a cada entrada.

Si els documents tenen DOI s'inclourà com a part de la referència. Igualment s'inclouran, en la mesura que siga possible, les URL de les referències de documents disponibles en internet.

Si l'autor/a és una entitat, institució o grup figurarà el nom complet del mateix en el lloc que ocuparia el cognom(s) i inicial del nom(s) de l'autor/a en la referència.

Les referències respectaran la següent estructura:

Llibre: García Sanz, B. (1997). La societat rural davant el segle XXI. Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, Secretària General Tècnica.

Capítol de llibre: Milbourne, P. (2010). Scaling and spacing welfare reform: making sense of welfare in rural plaus. In P. Milbourne (Ed.), Welfare reform in rural plaus. Comparative perspectives (pàg. 1-17). Emerald.

Article d'una revista digital amb DOI (amb volum): Cambrer, L., i Sampedro, R (2019). Despoblació i ruralitat transnacional. Crisi i arrelament rural a Castella i Lleó. Economia agrària i recursos naturals, 19(1), 59-82. <https://doi.org/10.7201/earn.2019.01.04>

Article d'una revista digital amb DOI (sense volum): Lozano-Cabedo, C. (2012). El foment de la integració laboral femenina en el medi rural. Avaluació de l'impacte dels tallers d'ocupació en la Serra de Segura (Jaén). AGER: Revista d'Estudis sobre Despoblació i Desenvolupament Rural (Journal of Depopulation and Rural Development Studies), (12), 117-147. <https://doi.org/10.4422/ager.2011.04>

Article de premsa en línia: Aznar, I. (19 d'agost de 2010). Poble ric cerca veïns. ABC. Recuperat d'<https://www.abc.es/20100819/sociedad/pueblo-rico- cerca-veïns-20100819.HTML>

En la redacció dels treballs, s'haurà d'utilitzar un llenguatge inclusiu i no sexista. Com a orientació, els/les autors/as poden acudir, per exemple, al document "Guies per a l'ús no sexista del llenguatge", del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat del Govern d'Espanya. Aquest document està disponible en la següent web:

https://www.inmujeres.gob.es/servrecursos/formacion/guiaslengnosexista/docs/guiaslenguajenosexista_.pdf. En particular, es tindran presents les recomanacions de les Guies referides a l'àmbit acadèmic.

Els TFM pot redactar-se íntegrament en anglés (britànic o americà), excepte el corresponent resum, paraules clau i idees clau, que aniran en espanyol. Però és obligatori arribar abans a un acord amb el tutor/a del TFM. D'altra banda, la presentació pública i defensa oral del TFM, així com la discussió derivada, es realitzarà íntegrament en espanyol o valencià.

AVALUACIÓ

Consistirà en la presentació escrita i en la posterior defensa pública oral del Treball Final del Màster davant un tribunal de tres membres designats per la CCA del Màster. Quan el tipus de treball el faça possible podran formar part d'aquest tribunal persones que no siguen del Màster, que deuran en tot cas comptar amb la titulació de Postgrau, siga Màster o Doctorat o la que determine la normativa de la Universitat.

Els **criteris d'avaluació** seran els següents:

- Adequació del treball al contingut del Màster.
- Capacitat de plantejar un problema, de recollir i tractar la informació i de construir una argumentació lògica.

- Rigor i claredat de la hipòtesi plantejada i dels resultats obtinguts.
- Domini d'aquelles tècniques incloses en aquest Màster necessàries per al treball concret.
- Qualitat de l'exposició escrita
- Qualitat de l'exposició oral
- Capacitat de resposta a les observacions dels membres del Tribunal.

La qualificació final es basarà en els següents components:

1. **Informe del tutor: 20%**
2. **Treball presentat: 60%**
3. **Exposició i defensa pública de treball, inclosa les respostes a les observacions del tribunal: 20%**

* Ús de programes d'**Intel·ligència Artificial (IA)** com ChatGPT i similars:

El claustre de professors del màster compta, gràcies al servei d'informàtica de la Universitat de València, de diversos programes antiplagi i detectors de text artificial, els que oferiran un criteri més per a avaluar el TFM, sent el resultat determinant per a rebutjar el TFM en casos extrems (el que suposaria el suspens en la convocatòria oportuna, havent de tornar a presentar el TFM en la següent que fora possible).

L'ús de la IA en si no es penalitza en aquest màster, al contrari, es considera una eina més de cerca d'informació. Però per a donar-li aquesta consideració es fa obligatori indicar en el text, per part de l'estudiant, el seu ús en l'elaboració del TFM i quin ha suposat en aquest: com s'ha usat, per a què s'ha usat, si el seu ús ha sigut notificat al tutor/a, etc.

Per tant, s'ha de fer referència a tot el contingut d'eines de IA que s'incloga en el TFM. No fer referència a aquest tipus de fonts externes, es considerarà presentar un treball no-original que suposarà una evident mala conducta acadèmica (i arribat el cas, el consegüent suspens).

El tutor/a orientarà sobre com fer referència a l'ús d'eines de IA. Alguns exemples possibles són:

- i) Citar en el text el seu ús, recollint igualment aquest en les referències del treball.
- ii) Incorporar el seu ús en l'apartat metodològic, explicant clarament com ha sigut el seu ús, per a què, etc.
- iii) Aportar un annex amb la transcripció completa de les preguntes i les respostes generades per la IA.

Exemples de com citar l'ús de IA (segons APA 7ema ed.):

(OpenAI, 2022)

OpenAI (2022)

Exemple de com referenciar l'ús de IA (segons APA 7ema ed.):

OpenAI. (2022). ChatGPT (Dec 20 version) [Large language model]. <https://chat.openai.com/>

*Author of AI model used. (Year of AI model used). Name of AI model used (Version of AI model used)
[Type or description of AI model used]. Web address of AI model used.*

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Amo, J. M. (2021). La alfabetización académica: cómo escribir un Trabajo Fin de Estudios. Wolters-Kluwer. [Disponible en biblioteca UV]
- Baelo, M. (2017). El arte de presentar trabajos académicos ante un tribunal: TFG, TFM y tesis doctoral: guía práctica para estudiantes universitarios. Editorial Círculo Rojo. [Disponible en biblioteca UV]
- García , R., y Cerezo, E. (2021). Investigar en ciencias sociales: cómo elaborar un trabajo de fin de grado o máster. McGraw Hill Interamericana de España. [Disponible en biblioteca UV]
- Moradiellos, E. (2017). La tesis doctoral en ciencias humanas y sociales: una guía práctica. Akal, D.L. [Disponible en biblioteca UV]
- Muñoz-Alonso, G. (2012). Estructura, metodología y escritura del trabajo de fin de máster. Escolar y Mayo ed.
- Muñoz-Alonso, G. (2015). Cómo elaborar y defender un trabajo académico en Humanidades: del Trabajo de Fin de Grado al Trabajo de Fin de Master. Bubok Editorial.
- Rodríguez, M. L., y Llanes, J. (coords.) (2015). El Trabajo de fin de máster: fases para su elaboración y sugerencias para evaluarlo. Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.
- Sánchez, J. (2021). Cómo hacer el mejor TFM/TFG: Consejos para que tu trabajo de fin de grado o master resulte exitoso. Atelier Libros Jurídicos. [Disponible en biblioteca UV]
- Sancho, J. (2018). Com escriure i presentar un bon treball acadèmic : guia pràctica per a estudiants i professors. Eumo editorial. [Disponible en biblioteca UV]

Complementàries

- Aldridge, A., y Levine, K. (2003). Topografía del mundo social. Teoría y práctica de la investigación mediante encuestas. Gedisa Ed.
- Babbie, E. (2000). Fundamentos de la investigación social. Thomson.
- Bonals, J. (2021). Educar alumnos socialmente competentes mediante sesiones de conversación. Graó. [Disponible en biblioteca UV]
- Da Cunha, I. (2016). El trabajo de fin de grado y de máster: redacción, defensa y publicación. UOC.

- Fabregat, A. (2020). Debatir bien: una asignatura pendiente: un libro con el que aprenderás a argumentar, convencer y persuadir como los mejores. Alienta Editorial. [Disponible en biblioteca UV]
- Fernández, G. (2020). Técnicas eficaces de comunicación. Síntesis. [Disponible en biblioteca UV]
- Flowerdew, R., and Martin, D. (1997). Methods in Human Geography. Longman.
- García, M. P., y Martínez, P. (coords.) (2012). Guía práctica para la realización de trabajos fin de grado y trabajos fin de máster. Editum.
- García, J. L (2003). Cómo elaborar un proyecto de investigación. Publicaciones de la Universidad de Alicante.
- Gil, L. (2018). Presentaciones para seducir al público : ¿cómo hacer sus presentaciones más eficientes? EUNSA. [Disponible en biblioteca UV]
- González, M. J. (1997). Metodología de la investigación social. Técnicas de recolección de datos. Aguaclara.
- Gumuchian, H., and Marois, C. (2000). Initiation à la recherche en géographie, Aménagement, développement territorial, environnement. Anthropos.
- Hoggart, K., Lees, L., and Davies, A. (2002). Researching Human Geography. Oxford Univ. Press.
- León, O. G. (2016). Cómo redactar textos científicos y seguir las normas APA para los trabajos de fin de Grado, de fin de Máster, tesis doctorales, y artículos. Garceta.
- Mínguez, A., y Fuentes, M. (2004). Cómo hacer una investigación social. Tirant Lo Blanch.